

Prædiken til 16. søndag efter trinitatis

Luk. 7, 11-17

Et menneske kan være så fortvivlet, at det eneste, det ønsker er at dø – ja måske, at det aldrig var blevet født. Livets mening eller meningsløshed er et yndet problem at diskutere. Men som diskussionsemne kan livets mening let blive et luksusproblem. Den ultimative prøve på, om det er alvor, er vel, om vi finder livet så meningsløst, at vi ville have foretrukket slet ikke at være født. Blandt de ting, der kan få livet til at synes meningsløst er svær sygdom eller svært handicap. I vore dage er vi ikke fuldstændig prisgivet skæbnen, når det drejer sig om den slags lidelser. Arvelige sygdomme kan i mange tilfælde opdages på fosterstadiet, og i tilfælde af svær arvelig sygdom kan forældrene vælge at få svangerskabet afbrudt, så der slet ikke fødes et barn med et svært handicap. En tragisk skæbne kan undgås. Men det er altså forældrene, der styrer skæbnen. Dermed kan de pådrage sig et tungt ansvar. Det siges, at unge mennesker født med en alvorlig arvelig sygdom har ført retssag mod deres forældre, fordi de ikke fik foretaget fosterundersøgelse med efterfølgende abort. Det er vistnok ikke sket herhjemme, men derimod i USA, retssagernes og sagførernes slaraffenland. Forældre skal straffes, fordi

de ved at undlade abort har påført barnet et meningsløst liv.

Det fortvivlede ønske om slet ikke at være blevet født er ikke noget, vi først kender i vores tid. Allerede i Det Gamle Testamente kan vi finde det.

I et stykke, som også kan indgå i dagens bibellæsninger hører vi: ”Hvorfor giver Gud lys til de elendige, hvorfor giver han liv til de fortvivlede, til dem, som længes efter døden, der ikke kommer, som søger den mere end nogen skat, som glæder sig og jubler og fryder sig, når de finder deres grav”. Ordene siges af Job, den rige og lykkelige mand, der samtidig var retsindig og from. Han mister alt: sin ejendom, sine børn og sit helbred. Kun livet har han i behold. Og da er det, han forbander den dag, han blev født. ”Hvorfor var der knæ, der tog imod mig, og bryster, jeg kunne die?” Job er mennesket, der rammes af så urimelig og meningsløs lidelse, at han foretrækker aldrig at være blevet født.

Et skæbneramt menneske er også den kvinde, vi hører om i dagens tekst. I byen Nain i det nordlige Israel møder to store folkeskærer hinanden. Jesus nærmer sig byen sammen med sine tilhængere. Og ud gennem

byens port kommer et begravelsesoptog. Den døde er en ung mand. Han var sin mors eneste søn, og hun var enke. Med de to oplysninger ved vi alt om hendes situation. Martin Luther udtrykker det i en prædiken på denne måde: ”hos jøderne blev det betragtet som en særlig stor ulykke, når der ikke var nogen søn i huset, for i jødernes samfund skulle man have arvinger. Denne kvinde er derfor en elendig bekymret enke, og hun har det omdømme, at Gud er hende fjendtligt stemt og helt har glemt hende, eftersom han først har taget manden og derefter sønnen fra hende”.

Kvinden fra Nain er i Jobs situation: Gud har berøvet hende alt; hun har livet i behold, men ikke noget livsgrundlag. Og ikke noget at leve for.

Men da de to folkeskarer mødes, sker der noget. Jesus har øje for situationen. Han ser. Hvem ser han? Ikke den døde, men kvinden. Han ynkes. Hvem ynkes han over? Ikke den døde, men kvinden. Hun står i centrum, for det er hende, hvis liv er blevet meningsløst. Det er hende, Jesus taler til: ”Græd ikke!”

Vi er nok mest tilbøjelige til at rette opmærksomheden et andet sted hen, nemlig mod den døde. Vi ser lidt på oprinet med sensationspressens øjne. For der sker unægtelig bemærkelsesværdige ting. Men det sker på en stilfærdig måde. Jesus taler også til den døde unge mand: ”Rejs dig op!” Da satte den døde sig op og begyndte at tale, og Jesus gav ham til hans mor. Hun får sin søn tilbage og er dermed bragt ud af sin meningsløse situation. Også hun har fået livet tilbage.

Folkeskarerne, tilskuerne, ser kun sensatio-

nen, en dødeopvækkelse. Men de gør ikke Jesus til helt. De priser Gud. De er vidner til så stort et under, at kun Gud kan have gjort det. Han har gjort det gennem et menneske, og derfor må dette menneske være noget særligt. Jesus må være en profet. Historien slutter med, at det ord om ham nåede ud over hele Judæa og i hele omegnen.

Når vi er samlet her i dag, skyldes det, at Jesus var mere end en profet. Var han kun en profet, var ordet om ham ikke nået længere end til Judæa og omegn. Nu er ordet nået helt til Astrup, og det er det, fordi det er ordet om Guds søn.

Men Jesus var et menneske. Han er en efterkommer af Job, for også han kender Gudsforladtheden. Også Jesus blev jo udsat for tvivl. I Mel Gibsons film ”The Passion of The Christ” optræder en slange i Gethsemane Have. Og netop dér tvivler Jesus om kærligheden fra den Gud, han kalder sin himmelske far. Han beder ham om at lade lidelsens og ydmygelsens kalk gå ham forbi. Han håber, at den kærlige far vil bønnehøre ham. Men i bønnen ligger tvivlen. Og Jesu tvivl kulminerer, da han hænger på korset: ”Min Gud! min Gud! hvorfor har du forladt mig?”

Når vi som kristne kalder Jesus Guds søn, er det, fordi vi tror, at hos ham blev tvivlen ikke til synd. Han opgav ikke troen på faderens kærlighed, men holdt ham tværtimod fast på den. Hans fortvivlede spørgsmål på korset er ikke den totale resignations spørgsmål. Den totale resignation havde krævet tavshed. Nogle hævder, at kristentroen står og falder med, at Jesus bogstaveligt opstod fra de døde. Men kristentroen står og falder ikke med den tomme grav; den står og

falder med, at Kristus ikke døde på korset i tavshed. Han holdt sin himmelske fader fast på hans kærlighed.

For troen er der forsoning i den henrettede mand på korset. Som han fastholdt sin fader på hans kærlighed trods forsmædelse, lidelse og død, sådan kan vi leve vort liv i glæde over en himmelsk faders kærlighed, på trods af døden og al anden smerte. Vi forsones med vort livs grusomme vilkår.

Men vi kan kun gengælde kærligheden fra den himmelske fader ved at vedkende os vort livs smerte og tage imod Jesu korsdød som en ny livsmulighed. Selv om vi ikke er i Jobs eller enkens grusomme situation, trues vi jo også af meningsløsheden. Vi er måske snarere som den rige mand, der ikke havde plads til sin høst og byggede større lader til sit korn og sit gods, og som sagde til sig selv ”spis, drik og vær glad!”. Men Gud sagde til ham: ”Du dåre! I denne nat kræves din sjæl af dig; hvem skal så have det, du har samlet dig?”

Hvor lykkeligt vort liv end er, så ender det med, at vor sjæl kræves af os. Livet koster livet. En gang ender vi som den unge mand fra Nain. Er det så det hele værd? Ja, for også vi er set af ham, der havde øje for den fortvivlede mor. Også til os lyder hans ”Græd ikke!” Lad os tage ham på ordet og åbne os for hans fødselsglæde, glæden over livets under.

Amen.

Svend Andersen, professor
ulønnet hjælpepræst i Astrup, Tulstrup og Hvilsted

Salmer:
729, 11, 148, 730

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk